

DR. GABRIEL GHEORGHE CUSTUREA LA 70 DE ANI

Gabriel Mircea TALMAȚCHI*

În anul 1993, într-un debut călduros de lună octombrie, la sediul muzeului de istorie constănțean, l-am cunoscut pe cel pe care îl aniversăm astăzi și pe parcursul următoarelor pagini. Încă de pe băncile Facultății de Istorie a Universității „Ovidius” din Constanța (în debutul anului al III-lea), am fost solicitat să ocup prin concurs, la insistențele directorului Muzeului de Istorie Națională și Arheologie din Constanța, dr. Adrian Rădulescu, funcția de conservator la Cabinetul Numismatic, aflat la ultimul etaj al instituției amintite. Odată cu plecarea d-nei Antoaneta Vertan la Universitatea Constanța, specialistă în numismatică antică, profesorul A. Rădulescu a dorit angajarea unui tânăr care să preia din mers această meserie, chiar dacă ni s-a precizat din start de conducere faptul că: *„preia repede pe inventar colecția (să nu rămână doar un singur gestionar titular pe colecție, având în vedere numărul mare de exemplare componente, lucru care s-a și realizat „pe diagonală” n.n.) și vino repede, apoi, că avem foarte multă treabă pe săpăturile arheologice preventive din fostul Tomis”*. Adică timpul nu era atât de generos cu posibilitatea de acumulare etapizată temeinică în domeniul numismatic pentru un novice. De altfel, preferința pentru un personaj masculin rezulta din nevoile stringente mai degrabă specifice necesităților arheologice ale instituției, de distribuire pe șantierele preventive care se desfășurau pe parcursul a mai multor luni în zona peninsulară a vechiului Tomis și în împrejurimile imediate. Doar că am avut noroc cu noul coleg de birou, care a insistat să acumulez și un bagaj relevant de informație monetară în paralel cu activitatea vară-iarnă de pe șantier, pentru a putea să ajung să public în reviste de calitate științifică, să înțeleg fenomenele istorice, să pot discerne printre teorii științifice, printre tainele unei lumi absolut fabuloase: *Numismatica lumii antice*. Au trecut 30 de ani de la respectiva întâlnire, fapt care ne-a deschis o lungă perioadă de colaborare, întreținută și manifestată **prin respect și colegialitate**.

Cercetătorul științific Gabriel Gheorghe Custurea, după o rodnică și valoroasă activitate în domeniul numismaticii și a arheologiei epocii bizantine și a evului mediu, împlinește în cursul acestui an 70 de ani. S-a născut la 18 martie

---

* Gabriel Mircea TALMAȚCHI: Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța; gtalmatchi@yahoo.com

1952 în Constanța, într-o familie cu rădăcini dobrogene de pe la sfârșitul secolului al XIX-lea, la care au mai existat câteva contribuții transilvănene și olteneste. A terminat studiile gimnaziale la liceul „Mihai Eminescu” din Constanța, între anii 1967-1971. A urmat Școala Militară de Ofițeri de Rezervă de la Bacău, între anii 1979-1980, pe parcursul a șase luni. Absolvă Facultatea de Istorie-Filozofie a Universității București cu o licență în Numismatică bizantină și medievală/arheologie medievală (*Călătorii străini din Dobrogea în secolul XIX – 1800/1878*), sub coordonarea prof. univ. dr. Nicolae Ceachir, la finalul celor cinci ani de studii (1973-1978).

Fig. 1. La sesiunea Pontica, Constanța (1987), alături de Fl. Topoleanu și I. Barnea.

A fost angajat la 1 septembrie 1975 pe poziția de conservator la Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, la secția de istorie medie, modernă și contemporană, care era condusă atunci de prof. univ. dr. Gh. Dumitrașcu, care susținea pentru cei tineri implicarea în cercetarea științifică. În același an, i-au devenit colegi Dan Ionescu și regretatul Constantin Chera. Între anii 1975-1978 a rămas pe specializarea de conservator, pentru ca din 1978 până în 1993 să devină muzeograf. Face parte dintr-o generație de specialiști angajați la Muzeul de Istorie în anii 1975-1978. Chiar dacă era foarte tânăr, s-a adăugat unui grup puternic din punct de vedere științific, care a asigurat ulterior tranziția de la socialism la capitalism în materie de istorie, arheologie, numismatică, epigrafie etc. Amintim, în acest sens, pe Adrian Rădulescu, Constantin Scorpan, Mihai Bucovală, Valerică Cheluță Georgescu, Maria Bărbulescu, Mihai Irimia, Zaharia Covacef, Radu Ocheșeanu, Puiu Hașotti, Gheorghe Dumitrașcu, Gheorghe Papuc, Livia Buzoianu etc.

Fig. 2. La lansarea volumului Pontica 45, Constanța (2012), alături de M. Bărbulescu, Al. Barnea, Em. Popescu și L. Buzoianu.

Fig. 3. La lansarea volumului Pontica 47 / Supplementum III, Constanța (2014), dând interviu pentru Radio Constanța (reprezentat de d-na Carmen Secuiu).

În anul 1976, la insistențele lui Radu Ocheșeanu, este direcționat profesional spre studiul monedelor medievale și moderne, precum și a medaliilor prezente în colecția numismatică. Această ocazie a fost apreciată rapid la adevărata sa valoare, înhămându-se cu entuziasm la studiul lor, la crearea unui bagaj informațional adecvat, iar în doar doi ani de la startul dedicării domeniului numismatic publică primele articole (vezi în „Crisia” 8 și în „Pontica” 11 sau în BSNR 1976-1980). Din relatările personale, am reținut rolul avut de prof. Gh. Dumitrașcu în insuflarea unei puternice dorințe de afirmare științifică, iar R. Ocheșeanu a creat cadrul perfect, îndrumându-l cu primele noțiuni de numismatică (o adevărată calificare la locul de muncă). În această perioadă, dar din afara muzeului constănțean, de la București, un rol important în formarea sa l-a avut reputatul numismat Bucur Mîtreă (tot timpul amabil și serviabil cu bibliografie rară, în acele vremuri) și Gh. Poenaru Bordea. Devine și membru activ al Societății Numismatice Române. Gh. Poenaru Bordea, care deținea o deosebită inteligență, era foarte apropiat de dl. Custurea, așa cum am simțit și noi când ne-a venit rândul să apelăm la bunăvoința domniei sale pe drumul formării profesionale. Nu în ultimul rând, un rol important în formarea sa l-a avut și A. Rădulescu, care încuraja și totodată impunea publicarea materialelor arheologice și numismatice recent descoperite, mai ales în revista Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța, „Pontica”.

Tot de anul 1976 și de cel următor se leagă activitatea desfășurată la noua expoziție din actualul sediu al muzeului din Piața Ovidiu, activitatea fiind coordonată de o serie de tovarăși de la Muzeul Partidului Comunist Român și de către Iulian Antonescu, desemnat cu totală responsabilitate de către Consiliul Culturii și Educației Socialiste. Dl. Gabriel Custurea s-a implicat în realizarea sălii „Mircea”, de la etajul I, și a holului cu istoria modernă, de la etajul II. Ulterior, se va implica direct, după desființarea sectorului PCR, în realizarea expoziției „Colecția de pipe” și a celei de „Numismatică”, în 1991, și a extinderii sale din 2003. În 1977, la plecarea lui Radu Ocheșeanu la Cabinetul Numismatic al Academiei Române, nu în cele mai bune auspicii, preia alături de Antoaneta Vertan gestiunea colecției numismatice.

În general, până în 1990, primii 15 ani de activitate au stat sub semnul ghidajelor în expoziția de bază (pe tot parcursul anului, dar vara în ture lungi de 12 ore) sau în expozițiile de la Histria și Adamclisi (doar vara).

Cât a lucrat ca muzeograf, a contribuit la organizarea unor expoziții prin care a valorificat muzeistic bogatul patrimoniu numismatic și arheologic al muzeului constănțean. Concomitent, a fost și profesor în preuniversitarul tomitan, în anii 1984, 1986, 1990 și 1991.

Pe lângă preocupările sale numismatice de cercetare, a dezvoltat de-a lungul carierei și preocupări arheologice. Dovadă stau săpăturile sistematice efectuate între anii 1979 și 1981 la Păcuiul lui Soare (sub coordonarea prof. dr. Petre Diaconu), iar în 1979 la Histria (sub coordonarea prof. Maria Coja). Cercetări de durată și de mare amploare a întreprins între anii 1980-1992 și 1999-2002 la Târgușor-Ester, între anii 1981-1984, 1986-1988 și 1990-1991 la Vadu-Karaharman (punct „Ghiaurchioi”), în anii 2000-2001 la Hârșova-Carsium și între anii 2001-2003 și 2006-2017 (cu excepția anilor 2008 și 2013) la Oltina-„Capu Dealului”, toate în

județul Constanța. De asemenea, a efectuat și cercetări preventive între anii 1977-1981 pe traseul Canalului Dunăre-Marea Neagră (la Valu lui Traian, Satu Nou-Medgidia, Castelu, Medgidia-Fabrica de Ciment, Cumpăna, Agigea, Straja), în anul 1986 pe traseul Valurilor transdobrogene (la Castelu, Medgidia și Poarta Albă), în anul 1986 la Hârșova etc. Toate aceste cercetări arheologice au probat profesionalismul său în domeniul arheologic.

Fig. 4. La Interlaken, Elveția (2022).

În cursul anului 1993 se înscrie la doctorat sub coordonarea remarcabilului prof. univ. dr. Dan Gh. Teodor la Institutul de Arheologie al Academiei Române, filiala Iași, cu tema *Aspecte ale vieții economice în Dobrogea în secolele IX-XI în lumina descoperirilor monetare*, parcurgând cu succes cele șase examene și referate din perioada celor șase ani doctorali. Începând cu anul 1993 devine cercetător la muzeul constănțean. Finalizarea doctoratului se realizează în anul 1999, cu susținerea tezei.

Fig. 5. La St. Gallen, Elveția (2022).

Fig. 6. La lansarea volumului *Circulația monedei bizantine în secolele VI-VIII* și a revistei *Pontica 51* (2019).

În paralel, dl. Gabriel Custurea activează, între anii 1998 și 2004, în calitate de lector asociat, în cadrul Facultății de Istorie a Universității „Ovidius” din Constanța, predând un curs de numismatică. În anii cât a lucrat în învățământul superior a implicat studenții în activitatea de cercetare științifică.

Devine membru al redacției revistei științifice „Pontica” odată cu numărul 40, apărut în cursul anului 2007. De asemenea, este membru în colegiile de redacție ale „Revistei de Cercetări Arheologice și Numismatice” (RCAN) și „Studii și Cercetări de Numismatică”, din București (SCN).

În perioada anilor 2005-2009 devine director adjunct al instituției muzeale constănțene. Impunându-se prin competență profesională și științifică, precum și prin spirit organizatoric, din 2009 până în 2016 devine director general la Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, preocupându-se de managementul instituției, de aspectele administrative și cultural-educative. Începând cu anul 2011 devine membru al ICOM (Consiliul Internațional al Muzeelor/International Council of Museums). Ulterior, în perioada anilor 2016-2020, rămâne cercetător științific gradul I în cadrul muzeului din Constanța până la pensionarea sa, din anul 2021. Din anul 2020 este președintele Centrului de Studii ale Civilizațiilor Mării Negre, organizat pe lângă muzeul constănțean și recunoscut de Academia Română.

S-a implicat activ în numeroase proiecte naționale și internaționale derulate de MINA Constanța, în calitate de manager de proiect sau coordonator. Amintim în primul rând pe cele internaționale: *Cross-Border Istro-Pontic destination for cultural tourism*, proiect finanțat de Uniunea Europeană prin Programul de Cooperare Transfrontalieră România-Bulgaria (2007-2013), Axa prioritară 3, MIS-ETC code 661; *From Aegean to the Black Sea. Medieval ports in the Maritime Routes of the East: OLKAS*, 2012-2014; *Cultural Ports from Aegean to the Black Sea: LIMEN*, 2014-2016; *Ancient Roman cultural heritage interactive visualization environment for the cross-border area between Bulgaria and Romania (ARCHIVE)*, 2016-2017. De asemenea, menționăm și proiectele naționale, cu finanțare de la AFCN: *Incursiuni virtuale în istoria antică a Tomisului* (2011); *Pe urmele istoriei* (2012); *Misterul din dealul de cretă* (2012); *Porți către istoria Tomisului* (2012); *Interferențe culturale dobrogene româno-turce* (2013); la care se adaugă proiectul editorial Revista „Pontica”.

În anul 2015 devine membru fondator al Fundației pentru protejarea patrimoniului național (mobil și imobil) „Pontul Euxin”. Pentru meritele sale științifice a fost ales, între anii 2016-2021, membru al Comisiei Naționale a Muzeelor și Colecțiilor, din 2021 fiind doar membru onorific. Totodată, a fost referent în numeroase comisii de doctorate la Institutul de Arheologie București, Institutul de Arheologie Iași, Universitatea „Al. I. Cuza” Iași, Universitatea „Babeș Bolyai” Cluj-Napoca și Universitatea „Ovidius” Constanța.

Calitatea pregătirii sale științifice a fost onorată printr-o amplă activitate publicistică. Gabriel Custurea este autor, coautor și editor a 9 cărți, cataloage și alte lucrări independente de istorie, numismatică și arheologie. În aceeași ordine de idei, a participat cu 12 voci la realizarea *Enciclopediei reprezentanților scrisului istoric românesc*, vol. I-V, apărută în 2021, lucrare coordonată de V. Spinei și D. N. Rusu.

De asemenea, a publicat peste 90 de studii, articole și note în țară și străinătate, apărute în numeroase reviste de specialitate. Printre cele din străinătate, amintim prezența în anuarul Numizmatika, sfragistika i epigrafika (Sofia) și în volumele unor Congrese (XIe Congres Internațional de

Numismatiques-Bruxelles, 1991; International Symposium, Thessalonike, 4-6 December 2013, Proceedings, Thessalonike, 2013; Belgrad, 17/21 September 2013, Oxford, 2015).

Fig. 7. La Muzeul din Corinth, Grecia (2018).

Fig. 8. Alături de soția Ioana la Delphi, Grecia (2018).

Fig. 9. La Castra Martis, Bulgaria (2019); 10. La templul lui Apollo din Delphi, Grecia (2018).

Fig. 11. La Heptapyrgos în Thessalonik, Grecii (2013), alături de G. Talmațchi, L. Buzoianu și I. Sodoleanu.

În țară a publicat în „Studii și Cercetări de Istorie Veche și Arheologie”, București; „Crisia”, Oradea; „Oltenia”, Craiova; „Buletinul Societății

Numismatice Române”, București; „Analele Dobrogei”, Constanța; „Cercetări Numismatice”, București; „Studii și Cercetări Numismatice”, București; „Pontica”, Constanța; „Peuce”, Tulcea etc. Adăugăm peste 20 de rapoarte arheologice publicate în „Materiale și Cercetări Arheologice” (1980-1983) și „Cronica Cercetărilor Arheologice din România” (1997-2018). Toate aceste contribuții reflectă foarte bine implicarea sa în numeroase teme istorico-arheologice specifice lumii romane târzii, a celei bizantine și a celei medievale timpurii și târzii, fie că a făcut-o din perspectivă monetară, fie arheologică. El este considerat unul dintre cei mai de seamă specialiști în istoria monetară a spațiului dobrogean pentru perioadele istorice deja precizate.

A publicat peste 15 articole de popularizare în reviste, periodice de cultură și alte reviste cu profil istoric din Constanța și București, precum „Tomis”, „Magazin Istoric”, „Ex Ponto”, „Preda’s. International Magazine”, respectiv un volum de prezentare a unor situri și localități din Dobrogea realizat pentru dezvoltarea turismului cultural și istoric: *40 Medieval City Ports in North Aegean and the Black Sea. A Cultural Guide*, Thessalonike, 2014.

Prin tot ce a realizat de-a lungul timpului, Gabriel Custurea s-a definit ca un Om al Cetății (al fostei cetăți Tomis și al actualului oraș Constanța), dovadă fiind neobosita sa determinare coagulată în insistența salvării vestigiilor vechii capitale de provincie romană, în fața agresivității specifice valului de „progres”, atât în perioadă comunistă, cât și în perioadă capitalistă, a dezvoltării urbanistice care de multe ori se manifestă ca un tavălug și nu ca un integrator al vechiului și originalului de calitate. Noul tip inerent de evoluție constructivă și urbanistică pare să desfidă monumentele istorice al antichității, într-o repetare la infinit, a unor greșeli clasice ale societății umane. „Cine nu are memoria istoriei, riscă să o repete!”. Fără cunoașterea trecutului și punerea sa în valoare ne pierdem foarte ușor identitatea.

În calitate de specialist care a demonstrat calități științifice incontestabile, cu precădere în numismatica și arheologia mileniului I p.Chr. și în debutul celui următor, a adus contribuții foarte importante privind: circulația monetară bizantină (timpurie și târzie), studiul fenomenelor economice și financiare specifice lumii bizantine dunărene, arheologia specifică relațiilor Bizanțului cu nordul Dunării de Jos, în contextul migrațiilor specifice epocilor analizate, realitățile urbane, economice și monetare din secolele XV-XVIII din Dobrogea.

La ceas aniversar, prietenii, colegii și colaboratorii vă doresc viață lungă și putere de muncă, bucurii, sănătate și noi realizări profesionale! Fie ca toate aceste gânduri de bine să vă ajute să duceți la bun sfârșit proiectele de cercetare științifică pe care le aveți în plan!

La Mulți Ani!

LISTA LUCRĂRILOR**I. CĂRȚI, CATALOAGE ȘI ALTE LUCRĂRI**

Circulația monedei bizantine în Dobrogea (sec. IX-XI), Editura Ex Ponto, Constanța, 2000, 228 p. și ill.

Europa medievală timpurie și de mijloc văzută prin monede, Editura Nerea Mia Napocae, Cluj-Napoca, 2003, 205 p. și ill. (coautor).

Coin Hoards of Dobruja, I, Editura Ex Ponto, Constanța, 2007, 297 p. (coautor).

Repertoriul tezaurilor monetare din Dobrogea, Editura Ex Ponto, Constanța, 2011, 407 p. și 29 ill. (coautor).

Moștenirea culturală turcă în Dobrogea, T. Gemil, G. Custurea, D. R. Cornea (coord.), *Lucrările Simpozionului Internațional „Moștenirea culturală turcă în Dobrogea”*, MINA Constanța, 24-25 septembrie 2013, Editura Top Form, 2013, 365 p.

Dobrogea. Coordonate istorice și arheologice, Iași, Editura StudIS, 2016, 398 p. (coeditor).

Découvertes monétaires du Complex Muséal „Iulian Antonescu” Bacău, Editura Magic Print, Onești, 2016 (coautor).

Circulația monedei bizantine în Dobrogea (sec. VI-VIII), Editura Ex Ponto, Constanța, 2019, 258 p. și ill.

Mixobarbarii din Dobrogea în contextul lumii bizantine (secolele VI-XIII). Catalog de expoziție / Mixobarbaroi from Dobruja in the Context of the Byzantine World (6th-13th Century). Exhibition catalog, Editura Mega, Cluj-Napoca, 2020, 186 p. (coautor).

II. STUDII, ARTICOLE ȘI NOTE ȘTIINȚIFICE

Tezaurul monetar de la Cernavodă (sec. XVII-XVIII), *Pontica* 11 (1978), p. 253-257.

Tezaurul monetar de la Enisala (sec. XV-XVII), *Crisia* 8 (1979), p. 245-256.

Descoperiri monetare în Dobrogea (I), *Pontica* 12 (1979), p. 227-246 (coautor).

Aspecte ale vieții economice în Dobrogea în a doua jumătate a secolului al XVII-lea, în lumina tezaurului monetar de la Viile, *Pontica* 12 (1979), p. 207-219 (coautor).

Monede feudale românești descoperite în Dobrogea, *Peuce* 8 (1980), p. 497-498.

Precizări cu privire la cronologia unor monede medievale descoperite la Păcuiul lui Soare, *SCIVA* 31/4 (1980), p. 641-642.

Tezaurul monetar din secolul al XVIII-lea de la Lanurile (jud. Constanța), *BSNR* 70-74 (1976-1980), p. 389-394 (coautor).

Monede otomane descoperite la Constanța (sec. XV-XVI), *Pontica* 13 (1980), p. 497-498.

Descoperiri monetare în Dobrogea (II), *Pontica* 13 (1980), p. 347-366 (coautor).

Unele considerații asupra circulației monetare în Dobrogea în perioada 969-1092, *Pontica* 14 (1981), p. 221-236 (coautor).

Descoperiri monetare în Dobrogea (III), *Pontica* 14 (1981), p. 331-356 (coautor).

Unele considerații asupra circulației monetare în Dobrogea medievală (sec. XV-XVIII), *BSNR* 75-76 (1981-1982), p. 365-374.

Un tezaur monetar otoman din secolele XVI-XVII descoperit la Tulcea, CN 4 (1982), p. 141-145 (coautor).

Descoperiri monetare în Dobrogea (IV), Pontica 15 (1982), p. 275-292 (coautor).

Monede de aur medievale descoperite în Dobrogea, Pontica 16 (1983), p. 295-298.

Descoperiri monetare în Dobrogea (V), Pontica 16 (1983), p. 301-323 (coautor).

Date noi cu privire la încetarea locuirii în așezarea de la Păcuiul lui Soare, SCIVA 33/2 (1984), p. 238-239.

Descoperiri monetare în Dobrogea (VI), Pontica 17 (1984), p. 245-256 (coautor).

Monede medievale și moderne dintr-o colecție constănțeană, BSNR 77-79 (1983-1985), p. 441-445.

Tezaurul monetar din secolul al XVI-lea descoperit la Bercioiu, jud. Vâlcea, BSNR 77-79 (1983-1985), p. 309-327 (coautor).

Unele aspecte privind penetrația monedei bizantine în Dobrogea în secolele VII-X, Pontica 19 (1986), p. 273-277.

Descoperiri monetare în Dobrogea (VII), Pontica 19 (1986), p. 297-308 (coautor).

Date noi privind circulația monetară în Dobrogea medievală, Pontica 20 (1987), p. 237-254.

Descoperiri monetare în Dobrogea (VIII), Pontica 21-22 (1988-1989), p. 369-390 (coautor).

Un tezaur monetar descoperit la Hârșova (sec. XV-XVII), Peuce 10 (1990), p. 255-258.

Aspecte ale circulației monetare în Dobrogea în secolele XV-XVII, BSNR 80-84 (1986-1991), p. 161-174 (coautor).

L'analyse de la circulation monétaire des Xe et XIe siècles en Dobroudja par des methodes statistiques, în: XIe Congres International de Numismatiques-Bruxelles, 1991, p. 90.

Schimbările economice în regiunea danubiano-pontică în secolele VIII-XI, Pontica 24 (1991), p. 379-394.

Monede bizantine descoperite la Păcuiul lui Soare, Pontica 25 (1992), p. 363-380 (coautor).

Descoperiri monetare în Dobrogea (IX), Pontica 25 (1992), p. 381-398 (coautor).

Noi descoperiri monetare de la Isaccea (sec. XI), Pontica 26 (1993), p. 259-262.

Catalogul medaliilor românești din colecția Muzeului de istorie națională și arheologie Constanța, Pontica 26 (1993), p. 273-304 (coautor).

Catalogul monedelor bizantine anonime descoperite la Capidava, Pontica 28-29 (1995-1996), p. 301-307.

Câteva ponduri medievale descoperite în Dobrogea, Pontica 28-29 (1995-1996), p. 323-328.

Descoperiri monetare în Dobrogea (X), Pontica 28-29 (1995-1996), p. 309-321 (coautor).

Descoperiri monetare în Dobrogea (XI), Pontica 30 (1997), p. 371-387 (coautor).

Monede bizantine dintr-o colecție constănțeană, Pontica 31 (1998), p. 289-293.

Noi ponduri medievale descoperite Dobrogea, Pontica 31 (1998), p. 307-308.

Descoperiri monetare în Dobrogea (XII), Pontica 31 (1998), p. 309-328 (coautor).

Călători străini în Dobrogea între 1800-1878 (contribuții bibliografice), Analele Dobrogei 5/2 (1999), p. 125-132 (coautor).

- Câteva cruci relicvar descoperite în Dobrogea*, Pontica 32 (1999), p. 303-304.
- Descoperiri monetare în Dobrogea (XIII)*, Pontica 32 (1999), p. 347-365 (coautor).
- Descoperirile monetare de la Ester-Târğușor*, Istro Pontica, Tulcea, 2000, p. 581-588.
- Monede spaniole descoperite în Dobrogea*, Istro-Pontica, Tulcea, 2000, p. 573-580 (coautor).
- Descoperiri arheologice și numismatice de pe raza localității Satu Nou (com. Oltina, jud. Constanța)*, Pontica 33-34 (2000-2001), p. 583-594.
- Pfenniği bracteați din colecția cabinetului numismatic al Muzeului de istorie națională și arheologie din Constanța*, în: *Simpozion de Numismatică. Comunicări, Studii și Note*, Chișinău, 28-30 mai 2000, București, 2001, p. 121-134 (coautor).
- Ponduri antice și medievale descoperite în Dobrogea*, Pontica 35 (2002), p. 439-443.
- Un tezaur monetar bizantin descoperit în Dobrogea*, Pontica 35-36 (2002-2003), p. 432-438 (coautor).
- Câteva descoperiri monetare bizantine din zona Nufărul*, Peuce 1/14 (2003), p. 426-430.
- Date noi privind circulația monedei bizantine în Dobrogea (sec. V-VII)*, Pontica 37-38 (2004-2005), p. 491-536.
- Deux trésors des XIIe-XIIIe siècles trouvés au nord de la Dobroudja*, CN 9-11 (2005), p. 183-187 (coautor).
- Un tezaur monetar descoperit în zona orașului Galați*, CN 9-11 (2005), p. 439-451 (coautor).
- Noi descoperiri monetare bizantine din așezarea de la Capul Dealului-Oltina*, Pontica 39 (2006), p. 415-421.
- Monede bizantine descoperite în Dobrogea (sec. VI-VII)*, Pontica 39 (2006), p. 423-434 (coautor).
- Un depozit de monede bizantine din Dobrogea (sec. VI)*, Pontica 40 (2007), p. 625-628.
- Descoperiri monetare din Dobrogea (sec. IX-XIII)*, Pontica 40 (2007), p. 629-640.
- A Coin Hoard found at Valul lui Traian (10th Century)*, în: G. Custurea, M. Dima, G. Talmațchi, A-M. Velter, *Coin Hoards of Dobrudja*, I, Constanța, 2007, p. 105-113 (coautor).
- Coin hoards from the 16th-17th century found in Dobrudja*, în: G. Custurea, M. Dima, G. Talmațchi, A-M. Velter, *Coin Hoards of Dobrudja*, I, Constanța, 2007, p. 115-293.
- Brăzdare de plug medievale din colecția Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța*, Pontica 41 (2008), p. 403-414 (coautor).
- Noi descoperiri monetare bizantine din Dobrogea (sec. V-VII)*, Pontica 41 (2008), p. 533-562.
- Capsule de teriac descoperite în Dobrogea*, Pontica 41 (2008), p. 415-418.
- Emisiuni monetare dobrogene*, în: V. Ciorbea (coord.), *Dobrogea 1878-2008. Orizonturi deschise de mandatul european*, Constanța, 2008, p. 184-190 (coautor).
- Obiecte creștine descoperite la Oltina (jud. Constanța)*, Pontica 42 (2009), p. 485-492 (coautor).
- Monede bizantine descoperite în așezarea de la Oltina-Capu Dealului*, Pontica 42 (2009), p. 611-620.

Ponduri antice și medievale descoperite recent în Dobrogea, Pontica 42 (2009), p. 671-682.

Descoperirile monetare de la Ester-Târgușor (jud. Constanța), Pontica 43 (2010), p. 471-507.

Ornaments from the second half of the 1 Millenium A.D. and the beginning of the next one, în M.V. Angelescu, I. Achim, A. Băltăc, V. Rusu-Bolindeș, V. Bottez (eds.), *Antiquitas Istro-Pontica. Mélanges d'archéologie et d'histoire ancienne offerts à Alexandru Suceveanu*, Cluj-Napoca, 2010, p. 561-566 (coautor).

Circulația monedei venețiene în Dobrogea, SCN 1 (2010), p. 113-120.

Small crosses from the Byzantine period discovered on the Danube-Pontic territory, ÉBPB 6 (2011), p. 135-148 cu 4 pl. (coautor).

Clothing Accessories Ornaments found in Dobrudja, Pontica 45 (2012), p. 345-360 (coautor).

Monede bizantine recent descoperite în Dobrogea (sec. VI-VII), Pontica 45 (2012), p. 617-635.

Circulația monedei otomane în Dobrogea. Repertoriu numismatic, în: *Moștenirea culturală turcă în Dobrogea*, Lucrările simpozionului Internațional „Moștenirea culturală turcă în Dobrogea”, Constanța, 24-25 septembrie 2013, București, 2013, p. 81-104.

Noi descoperiri de monede bizantine în Dobrogea (sec. IX-XIII), Pontica 46 (2013), p. 491-513 (coautor).

Liens entre la Dobroudja et la Mer Noire reflétés par la numismatique, în: J. P. Saint Martin (coord.), *Recherches croisées en Dobrogea*, București, 2013, p. 195-201 (coautor).

The End of Urban Life on the Dobroudjan Shore of the Black Sea in the 7th Century AD, în: F. Karagianni (ed.), *Medieval Ports in North Aegean and the Black Sea. Links to the Maritime Routes of the East*, International Symposium, Thessalonike, 4-6 December 2013, Thessalonike, 2013, p. 320-331 (coautor).

Un nou depozit de monede bizantine descoperit la Histria, Pontica 47, Supplementum III (2014), p. 343-351 (coautor).

Regarding the fall of the Danubian Limes with special reference to Scythia Minor in the 7th century, în: G.R. Tsetskhladze, Al. Avram, J. Hargrove (eds.), *The Danubian Lands between the Black, Aegean and Adriatic Seas (7th century BC-10th century AD)*, Proceedings of the Fifth International Congress on Black Sea Antiquities, (Belgrade, 17-21 september 2013), Oxford, 2015, p. 277-282 (coautor).

Piese creștine descoperite în Dobrogea, în: A. Panaite, R. Cîrjan, C. Căpiță (eds.), *Moesica et Cristiana. Studies in honor of professor Alexandru Barnea*, Brăila, 2016, p. 445-454 (coautor).

Nouvelles données sur les découvertes subaquatiques du litoral roumain, Pontica 48-49 (2015-2016), p. 241-279 (coautor).

A problematic group of Late Roman bronz coins from Dobruja, Oltenia. Studii și comunicări. Arheologie-Istorie 22-23 (2015-2016), p. 213-256 (coautor).

Un tezaur de falsuri după monede otomane de la Ahmed I descoperit la Movilița, jud. Constanța, în: A. D. Stanica, G. Custurea, Em. Plopeanu (eds.), *Dobrogea. Coordonate istorice și arheologice*, Iași, 2016, p. 203-218 (coautor).

Osmanistica în România. Repere bibliografice, în: A. D. Stanica, G. Custurea, Em. Plopeanu (eds.), *Dobrogea. Coordonate istorice și arheologice*, Iași, 2016, p. 359-374 (coautor).

Monede medievale și moderne descoperite în Dobrogea (1223-1872), *Pontica* 50 (2017), p. 573-631 (coautor).

Some fibulae discovered in Dobrudja, în: G. Bilavski, D. Aparaschivei (eds.), *Studia Mediaevalia Europaea et Orientalia. Miscellanea in honorem professoris emeriti Victor Spinei oblata*, Iași, 2018, p. 117-126 (coautor).

Expoziția „140 de ani de arheologie dobrogeană. Repere muzeografice”, în S. M. Colesniuc (ed.), *Marea Unire de la Marea Neagră. Volum omagial dedicat centenarului Marii Uniri a românilor și împlinirii a 140 de ani de la unirea Dobrogei cu România*, vol. I, Constanța, 2018, p. 215-221.

Ornamente de centură descoperite la Oltina-„Capul Dealului”, *Pontica* 51 (2018), p. 365-387 (coautor).

Un posibil depozit monetar bizantin descoperit pe coasta de vest a Mării Negre, *Pontica* 51 (2018), p. 609-617.

New lead sling bullets with inscription found in Dobrudja, *Numizmatika, sfragistika i epigrafika* 15 (2019), p. 133-155 și pl. XV-XIX (coautor).

Două noi capace de teriac descoperite pe teritoriul Dobrogei, *Pontica* 52, *Supplementum* VI (2019), p. 431-443.

Câteva repere cronologice privind circulația monetară în Dobrogea în secolele X-XI, *Pontica* 52 (2019), p. 333-347.

Date noi privind ponduri antice și medievale târzii descoperite în Dobrogea, *Pontica* 53 (2020), p. 483-490.

Anul 602 – un reper cronologic depășit, *Pontica* 54 (2021), p. 411-418.

The circulation of counterfeit coins in Roman Dobrudja (1st-3rd centuries AD), în: G. Tsetskhladze, A. Avram, J. Hargrave (eds.), *The Greeks and Romans in the Black Sea and the importance of the Pontic Region for the Graeco-Roman World (7th century B.C.-5th century AD): 20 Years On (1997-2017)*, *Proceedings of the Sixth International Congress on Black Sea Antiquities (Constanța-18/22 september 2017)*, Oxford, 2021, p. 280-289 (coautor).

Fiare de plug getice descoperite în Dobrogea, *Pontica* 55 (2022), p. 297-303.

Două ampullae votive descoperite în Dobrogea, *Pontica* 55 (2022), *Supplementum* VIII. *Pontic space: towards new perceptions of the ancient world*, p. 353-357.

III. RAPOARTE ARHEOLOGICE

Sondajul arheologic de salvare de la Ester, MCA 15, Brașov, 1981, București, 1983, p. 545-550.

Rezultatele săpăturilor arheologice din insula Păcuiul lui Soare, MCA 14, Tulcea, 1980, București, p. 493-495 (coautor).

Cercetările arheologice din necropola așezării medievale Ester, MCA 16, Vaslui, 1982, București, 1986, p. 300-304.

Cercetările arheologice de la Păcuiul lui Soare, MCA 16, Vaslui, 1982, București, 1986 (coautor).

Ester-Târgușor, jud. Constanța, CCAR. 1983-1992, București, 1997, p. 32-33.

Târgușor, com. Târgușor, jud. Constanța. Punct: Vatra orașului medieval Ester, CCAR. Campania 1999, București, 2000, p. 109.

Hârșova, jud. Constanța [Carsium], CCAR. Campania 2000, București, 2001, p. 99-100 (coautor).

Hârșova, jud. Constanța [Carsium]. Punct: Incinte V, CCAR. Campania 2001, București, 2002, p. 153 (coautor).

Oltina, com. Oltina, jud. Constanța. Punct: Capul Dealului, CCAR. Campania 2001, București, 2002, p. 222 (coautor).

Târgușor, com. Târgușor, jud. Constanța. Punct: Ester, CCAR. Campania 2001, București, 2002, p. 316.

Oltina, com. Oltina, jud. Constanța. Punct: Capul Dealului, CCAR. Campania 2003, București, 2004, p. 222-224 (coautor).

Oltina, com. Oltina, jud. Constanța. Punct: Capul Dealului, CCAR. Campania 2002, București, 2003, p. 220 (coautor).

Oltina, com. Oltina, jud. Constanța. Punct: Capul Dealului, CCAR. Campania 2006, București, 2007, p. 250-251 (coautor).

Oltina, com. Oltina, jud. Constanța. Punct: Capul Dealului, CCAR. Campania 2007, București, 2008, p. 211-212 (coautor).

Oltina, com. Oltina, jud. Constanța. Punct: Capul Dealului, CCAR. Campania 2009, București, 2010, p. 131 (coautor).

Oltina, com. Oltina, jud. Constanța. Punct: Capul Dealului, CCAR. Campania 2010, București, 2011, p. 87 (coautor).

Oltina, com. Oltina, jud. Constanța. Punct: Capul Dealului, sector B, CCAR. Campania 2011, București, 2012, p. 92-93 (coautor).

Oltina, com. Oltina, jud. Constanța. Punct: Capul Dealului, CCAR. Campania 2012, București, 2013, p. 95-96 (coautor).

Oltina, com. Oltina, jud. Constanța. Punct: Capul Dealului, CCAR. Campania 2014, București, 2015, p. 108, (coautor).

Oltina, com. Oltina, jud. Constanța. Punct: Capul Dealului, CCAR. Campania 2015, București, 2016, p. 63 (coautor).

Oltina, com. Oltina, jud. Constanța. Punct: Capul Dealului, sector B, CCAR. Campania 2016, București, 2017, p. 103 (coautor).

Oltina, com. Oltina, jud. Constanța. Punct: Capul Dealului, CCAR. Campania 2017, București-Cluj Napoca, 2018, p. 100-101 (coautor).

IV. VARIA (VOCI)

Enciclopedia reprezentanților scrisului istoric românesc (vol. I-V), în: V. Spinei, D. N. Rusu (coord.), Editura Karl A. Romstorfer, Suceava, Muzeul Național al Bucovinei, 2021, voce la: vol. I, p. 355, 402 (coautor), 473-474, 587-588, 622-623; vol. II, p. 135; vol. IV, p. 91, 96; vol. V, p. 54-55, 220, 243-244, 512-513.

V. GHIDURI ȘI ARTICOLE DE POPULARIZARE

Marele Mircea Voievod, Tomis 11 (1986).

Noi descoperiri numismatice, Tomis 9 (1988).

Mărturii ale culturii și civilizației românești. Tezaurul monetar de la Medgidia, Magazin Istoric 11 (1989).

- Circulația monetară în Dobrogea, de-a lungul secolelor*, Steaua 44/2 (1993).
- Cabinetul numismatic*, Tomis 2 (2000) (coautor).
- Pledoarie „Prodomo”*, Tomis 3 (2000) (coautor).
- Tezaure monetare în Scythia Minor*, Tomis 4 (2001).
- The Numismatics of Dobrogea*, Preda's. International Magazine 1/1 (2005), p. 130-133.
- Recent monetary discoveries*, Preda's. International Magazine 1/2 (2005), p. 120-121.
- Monetary emissions in Dobrudja*, Preda's. International Magazine 1/3 (2005), p. 121-132.
- Numismatica dobrogeană în cercetarea românească*, Ex Ponto 1/18/VI (2008).
- Introduzione-Contaminazioni 014*, a cura di M. Scudiero, A d'Elia, G. Carpi, Roma, 2014, p. 4-6.
- Mangalia*, în: Fl. Karagianni (ed.), *40 Medieval City Ports in North Aegean and the Black Sea. A Cultural Guide*, Thessalonike, 2014, p. 281-292 (coautor).
- Constanta*, în: Fl. Karagianni (ed.), *40 Medieval City Ports in North Aegean and the Black Sea. A Cultural Guide*, Thessalonike, 2014, p. 293-302 (coautor).
- Vadu*, în: Fl. Karagianni (ed.), *40 Medieval City Ports in North Aegean and the Black Sea. A Cultural Guide* Thessalonike, 2014, p. 303-306.
- Enisala*, în: Fl. Karagianni (ed.), *40 Medieval City Ports in North Aegean and the Black Sea. A Cultural Guide*, Thessalonike, 2014, p. 321-328.
- Constanța-Port cultural la Marea Neagră, Limen. Cultural Ports from the Aegean to the Black Sea*, 2015, 30 p. (coautor).